ק א מיי׳ פ״י מהל׳ מכירה

בן א מייי פייי מהכי מכירה הלי ב סמג עשין פב טוש"ע ח"מ סי רה סעיף ה: קא ב מיי שם הלי ג ופ"ו

מהל' גירושין הל'

ופ״ה מהלי זכייה הלכה ד מתג שם ופי׳ ג טוש״ע שם פעי׳ ב ופי׳ רמב פעי׳ א וטוש״ע אה״ע פי׳ קלד פעי׳

:6

יו. קב ג ד מיי' פ״י מהלי

מכירה הלי ד סמג עשין פב טוש"ע ח"מ סי רה סעיף ז:

קג ה מיי פ״ה מהל׳ וכייה

:סעי' ט וס"יי

הה חט מיי שם והלי ג

:מוש"ע שם ובסעיף ח

הלי א ב ופ"ט שם הלי ל מי דופ ט שם אל ב ב סמג עשין פב טוש"ע ח"מ ס" רמב סע" ג ד ה: קד ו ז מיי שם פ"ה הלכה ה סמג שם טוש"ע שם

ל) ב"מ עב., ב) וברכות ט.

גליון הש"ם

רשב"ם ד"ה גילוי מלתא בסה"ד אא"כ בימל אחר בתיבה. עי' גיטין דף לנ ע"ב ונתוס' שם ד"ה (הכל) וכמסו:

הנהות הב"ח (מ) גם' אמר ליה אי מוכנת: (ב) שם הוינה לד לאיתתא ולי לא: (ג) רשב"ם ד"ה מודעא וכו' ולא ברלון נפטי אני נותן לה זה הגט לפיכר דעו וכו׳ בטליו דגלויי מילתא וכו' בגט זה ובמתנה זו וכו' אשלם לו מעותיו ור וכר משנט דו מעומד וכר ולא יצטרך לכתוב כל"ל והד"א: (ד) ד"ה גלויי מילתא כל"ל ואות ל' נמחק: (כ) ד"ה לח כתבינן וכו' לקמן בפירקין אמר רבא הלכתח וכו' וחין מדעתו כירר: (ו) ד"ה ומשני מודה וכו' דאנים בכה"ג וכו' ראין בלבו וכו' והכא סום דממרי: (1) ד"ה ספי הוא דאמרי: (1) ד"ה האי עובדא וכו' לגחלו פרדס שלו בטענותיו וכו' המודעא שלו בטענותיו וכו' המודעא שלפניו המכטלמו והוא לא ימן אל לבו: (ח) תום' לוכ לכו. למו דמום: הילתא ומיהו יש לומר שנוהגים וכו' ואמר לנו ל"ה איכא וכו׳ שטר מתנה: (ט) בא"ד והיינו סתמא דלא פי׳ לא פרסום ולא הטמנה אבל יכו' וכשר לפר"ח ולפי זה

מוסף רש"י

פרדיסא. כרס (ב"מ עב.). כבישנא. לטמין (שם). ואמינא לקוחה היא בידי. ואבד שטר המכירה ואבא מכח חזקה שלש ג' שנים, דכולי האי לא מצינא למיזדהר

מוסף תוספות

א. דהא בלישנא בתרא אמרי מתנתא טמירתא כגון דלא אמר להו, אלא סתמא אמר להו כתובו. לתנ"ן. ב. עיין תוס' רי"ד ריטנ"ל בביאור האיכא בינייהו לפי גירסת ר"ח. דלא כחיב בה אנן עדים ידעינן באונסא דפלניא. שאונס גמור יש לו ומכירין אנו איזה אונס. אי לא כתב בה הכי אלא סתמא כתבו פלוני אמר לנו שנאנס: מודעא דמאי אי. במודעא דמסר אגיטא ואמתנה לא לריך כולי האי אלא כיון דמודע לסהדי דהאי גיטא שאני

נותן לאשתי אנוס אני בו ולא ברצון נפשי (ג) עשיתי לפיכך דעו שאני מבטלו בפניכם וכן המתנה שאני מקנה לפלוני אנוס אני ואיני מקנה אותה ברצוני תהא מבוטלת אע"ג דלא ידעי סהדי אונסא דיליה הרי גט והמתנה בטלין: גלוי מילחה בעלמה היה. כלומר הרבה בני אדם יוכלו לידע אונסו דכיון דאינו מקבל ממון במתנה ובגט זה שנותן אם איתא דניחא ליה ליתנה מדעתו למה לו למסור מודעה ואי לה ניחה לו ליתן למה לו ליתן גט ומתנה אלא ודאי נאנס בגט ובמתנה זו הלכך אין לריך לפרש אונסו דלא דמי לזביני דהתם לריך לפרש דאיכא למימר סתם מוכר לא ברצונו מוכר אלא משום חסרון מעות והלכך איכא למימר דמסר מודעה דהסבר היום ולמחר כשיהיו לי מעות מפיקנא מודעא ותבענא ליה לדינא ויחזור קרקע שלי ואני אשלם מעותיו אבל הכא אם ברצון נפשו נותן גט ומתנה בלא אונס למה כותב מודעה בחנם לה יתן גט ולה הילטריך לכתוב מודעה אלה ודחי אנום הוה. ומשום הכי תקינו בגיטין דלא למיכתב גיטא עד שיבטל הבעל כל מודעות שמסר וכך הוא מפורש בערכין בפרק האומר משקלי עלי (דף

כא:) אמר רב ששת האי מאן דמסר

"דלא כתיב בה אנן ידעינן ביה באונסא דפלניא לאו מודעא היא מודעא דמאי יאי דגימא ודמתנתא גלויי מילתא בעלמא היא ואי דזביני והאמר רבא לא כתבינן מודעא אזביני לעולם דזביני ימודי רבא היכא דאנים וכמעשה דפרדיםא ידההוא גברא דמשכין פרדיםא לחבריה לתלת שנין בתר דאכלה תלת שני חזקה אמר 🐠 אי מזבנת לי מומב ואי לא כבישנא לשמר משכנתא ואמינא לקוחה היא בידי כה"ג כתבינן מודעא: אמר רב יהודה האי מתנתא ממירתא לא מגבינן בה היכי דמי מתנתא ממירתא אמר רב יוסף דאמר להו לסהדי זילו אטמורו וכתבו ליה ואיכא דאמרי

אמר רב יוסף דלא האמר להו תיתבו בשוקא ובבריתא ותכתבו ליה מאי בינייהו איכא בינייהו סתמא אמר רבא והויא מודעא לחברתה אמר רב פפא הא דרבא ילאו בפירוש איתמר אלא מכללא איתמר ידההוא גברא דאזל לקדושי אתתא אמרה ליה אי כתבת לי כולהו נכסיך הוינא לך יי ואי לא לא הוינא לך אזל כתביה לה לְכולהְו נכסי אָתא בריה קשישא א"ל וההוא גברא מה תהוי עליה אמר להו לסהדי זילו אטמורו בעבר ימינא וכתבו ליה אתו לקמיה דרבא אמר להו ילא מר קנה ולא מר קנה מאן דחוא סבר משום דהויא מודעא לחברתה יולא היא התם מוכחא מילתא דמחמת אונסא הוא דכתב לה מאבל הכא מר ניחא ליה דליקני ומר לא ניחא ליה דליקני איבעיא להו מתמא

מודעה אגיטה מודעיה מודעה פשיטה לה לריכה דעשייה והרליה מהו דמימה כיון דהרליה בטולי בטליה למודעיה קמ"ל עד דאמר בטלסיה ואימא כיון דארלי בטליה ולא לריך לפרושי דבטליה ואמרינן א״כ נמני וכן אתה אומר בגיטי נשים כופין אותו עד שיתן אמאי קחני עד שיאמר רולה אני אלא קמ"ל עד דמפרש דבטליה. ודוקא מודעא שיש בה אונס אבל בלא אונס אי טעין ואמר גט שאעשה לא יהא גט אין זה ביטול דכיון דלא נאנס כלל אנן סהדי דגמר בלבו בשעת מעשה לעשוחו גט גמור ולא מהני ביה ביטול דקודם כחיבה °אלא א״כ ביטלו אחר כתיבה: וד דגלויי מילסא בעלמא היא. כלומר די לנו בגלויי מילחא בעלמא דלא חיישינן אם תחגלה מילחא או לא דסברא היא דאנים כדפרישית: ואי דוביני. שמוסר מודעא שנאנס ולפיכך לא הויא מודעא עד שיעידו העדים שמכירין באונסו משום דאיכא למימר דלא אניס אלא השתא למעות לריך והיום ולמחר ליבעי למיחרט בההיא מכירה כשיזדמנו לו מעות ולפיכך מסר השתא מודעא לבטל מכירתו: לא **כתבינן מודעה הוביני.** נראה לי טעמה דרבה משום דאמרינן לקמן בפירקין (דף מח.) (כ) הלכתה חליוה וזבין זביניה זביני ולה אמרן אלה בשדה סתם שכפאוהו למכור אחת משדוחיו והוא בירר מעלמו אחת מהן ומכרה דלה הוי אונס אבל בשדה זו לה כו' והלכך לה כתבינן מודעא דאי בשדה זו הא לא הוי זביניה זביני ולא לריך מודעא אלא יביא עדים שאנסוהו ותיבטל שטר מכירה בלא שום מודעא ואי בשדה סתם הא הוי זביניה זביני ואין אונס בזה השדה שהרי מדעתיה בירר ומכר את זה השדה ומודעא זו שיכתוב פסולה היא דמודעא בלא אונס לאו כלום היא. ומיהו רב הונא דאמר לקמוף תליוה וזבין זביניה זביני חזינן דאכשר מודעא אזביני דלית ליה הך סברא דרבא: ומשני מודי רבא דכסבינן מודעא היכא דאנים. (ו) כה"ג דמעשה דפרדם דלקמן דמחוך פחד שמפחידין אותו להפסיד הפרדם לגמרי בלא דמים קמובין ליה אין בלבו למכור לגמרי אלא עד שינלל מן הפחד הכא ודאי כתבי׳ מודעא דהא אונם גמור הוא דאי לא מובין ליה מערער למחזיק יפסיד אותו המחזיק למערער בטענותיו דהכא הוא דאמרי נהרדעי דלריך למיכתב אנו יודעים ביה כו': האי עובדא דפרדסא פר"ח היאך ידעו העדים באונס של בעל הפרדס דאם בפני עדים אמר לו המחזיק טענות דלקמן אין לריך מודעא אלא יעידו ששמעו לזה המחזיק שבא בעקיפין על בעל הפרדם ויטול בעל הפרדם את שלו וכך פירש אתא מריה דפרדיסא גבי סהדי ואודעינהו הני מילי שרולה זה לגחלו פרדם 🛈 בטענותיו ואמר להו אנא תבענא ליה קמייכו ושמעו מיניה דטעין זבינתא ניהלי ולית לך עלי ולא מידי ובתר הכי א"ל בחשאי אנא מוביננא לך ואמר ליה כתוב לי שטר מכירה שלא בפני כדתנן ולקמן קסו:] כותבין שטר למוכר אע״פ שאין לוקת עמו והביאהו לי ואתן לך הדמים והלך זה וסיפר לעדים מה שאמר לו זה לכתוב לו שטר מכירה וכן עשה וקודם שכתב ומסר השטר מכירה אמר לעדים אתם שמעתם שטען לקוחה היא בידי זה ג' שנים ואנא כתבנא ליה שטר מכירה כמו שאמר שלא בפניו ואקבל הדמים השתא מסר אנא מודעא קמייכו דלאו ברעות נפשי מוביננא להאי פרדיסא אלא משום דכפר במשכנתא ובתר הכי תבענא ליה לדינא ומפקינא לה מיניה על ידי שיראה שטר מכירה זה שמהיום ואני אוליא המודעא לפניו המבטלמו והוא לא יתן לבו לטעון ולומר שג׳ שנים היתה לקוחה לו הקודמין לשטר זה: **כה״ג.** שמפסיד הכל אם לא ימכור מודי רבא דכתבי מודעא: **מתנסא טמירסא.** מתנה טמונה. לקמיה מפרש: **לא מגבינן בה.** דשמא נתנה לאחר כבר או לעשותה מודעא לחברתה נחכוין כדלקמן: איטמורי. הטמינו עצמכם: ה"ג ואיכא דאמרי אמר רב יוסף דלא אמר להו פיסבו בשוקי ובבריסא. לא ציום לכתוב בשווקים ובכחובות אלא סתם אמר להו כתובו: איכא בינייהו ססמא. שאמר להו כתובו סתם ולא אמר להם איטמורו וגם לא ליום לכתוב בשוקי ובבריתא ללישנא קמא דרב יוסף כשרה וללישנא בתרא פסולה דלריך לומר להם כתובו בשוקא וחתמוה בברא. ובפירוש ר״ח גרסינן דאמר להו לא תיתבו בשוקא ובבריתא ואי אפשר לומר כן דלשני לשונות דרב יוסף משמע סתמא כשרה: בשו**קא ובבריתא.** לעין כל כתובו לו: **אמר רבא והויא.** הך מתנתא טמירתא מודעא לבטל חברתה שטר מתנה או מכירה גלויה וכשרה שנכתבה אחרי כן על שדה זו לאדם אחר דלכך כתבה להך טמירתא דלא לחזיק בהאי שדה האיך בתרא: אלא מכללא איסמר. וטעות הוא: אסא בריה קשישא. קודם כתיבת השטר לאשה: אמר להו לסהדי. קודם שנכתב שטר האשה: זילו איטמורו בעבר ימינא. באומו מקום: ולסבו ליה. לבני ויקדם שטרו ויגבה הכל: לא מר קנה. הבן משום דהויא טמירתא: ולא מר קנה. האשה משום דטמירתא הויא לה מודעא לבטלה: ולא היא. דמתנה טמירתא כמאן דליתיה היא ולא הויא מודעא: דמחמם אונסא. שאינה חפינה בו אא"כ יכתוב לה הלכך לא גמר בלבו להקנות לה אלא עד שישאנה ויחזור בו והלכך התם הוא דהוים במקום מודעה: **הכל הכה.** דליכה טענת אונם בבתרייתה לה הויה מתנה טמירתה קמייתה מודעה לבתרייתה שהיה עשויה

כתקנה לבטלה דבקמייתא לא ניחא ליה דליקני הואיל ועבדה טמירתא אבל אחרון שנעשה לו שטר ראוי ניחא ליה דליקני. שמעינן מהכא דמתנסא טמירתא לא הויא מודעא לחברתה אלא היכא דאיכא אונס בבתרייתא אונס דמוכח אבל בלא אונס ניחא ליה דליקני:

איבא דאמרי אמר רב יוסף דלא אמר להו תיתבו כו'. להן גירסא קשה לר"י מאי קבעי מאי בינייהו הא בהדיא חולקין בסתמא א ועוד דפסקינן לקמן הלכתא דחיישינן בסתמא וא״כ היכי מגבינן כולהו מתנתא כיון דאינו אומר לסהדי כתבו בשוקי

> (ח) ברייחה וחיהו לפי שנוהגים נוחה לכתוב בשטרי מתנה ואמר לנו מתנה זו כתבוה בשוקא וחתמוה בברא הלכך כי אמר להו נמי סתמא דעתו לומר כמו שכותבים בשטרות ובימי האמוראים לא היו נוהגים לכתוב כך לכך היה נריך לומר להם בפירוש כתבו בשוקה כו' ור"ח גרים דחמר להו לא תיתבו בשוקא ברא וקרי ליה סתמא שאינו אומר להם להטמין עלמו ואומר שלא לפרסם והיינו סתמא (ש) כלומר לא פרסם ולא הטמינם ב אבל כתובו לא חשיב סתמא וכשר לפר"ח ולפיכך מה שנהגו לכתוב בשטרות מתנה זו כתבוה בשוקא וחתמוה בברא אינו אלא לשופרא דשטרא ומיהו לישנה דסתמה לה משמע הכי: ಗರ್ಶಿ

רבינו גרשום

דלא כתיב בה. עדים גופייהו ידעו באונסיה לא צריכה למכתב בה ידעינן באונסיה אי דגט במתנה שמכריחין אותו ליתן הכא לא צריך למכתב ידעינן באונסיה דהאי גלוי מלתא בעלמא דכיון שכפאוהו ועל כרחו נתן משום דאינו מקבל כלום אלא נותן: ואי מודעא דזביני. שכפאוהו למכור אמרת דצריכי למיכתב באונסיה: והאמר ידעי' באונסיה: והאמר רבא לא כתבי' מודעא לזביני. שמאחר שמקבל רוביני. שמאות שמקבי הוא דמים מיד גמר ומכר לו. ומודי רבא בזביני היכא דאניס דומיא דהאי מעשה דפרדיסא אע״ג דמקבל זוזי דכתבי׳ ליה מודעא וצריך למכתב ידענא באונסה: האי מתנה טמירתא. שאמר כתבו לי בהחבא לא מגבינן בה דשמא כבר נתנה לאחר: בשוקי בריתא. . כלומר בגלוי לעיני הכל לא יכתבו: איכא בינייהו לא יכתבו: איכא בינייהו סתמא. ללישנא קמא אי אמר להו סתמא זילו כתובו הואיל דלא אמר להו זילו איטמרו הויא מתנה וללישנא בתרא אמר להו זילו כתובו לא הויא מתנה עד דאמר להו לסהדי תיתבו בשוקי ברייתא ותכתבו ליה: אמר רבא והויא מודעא לחברתה. שאם כתב מתנה טוכה לחד כתוכה נחתומה בשוק או בברא וחתומה בשוק או בברא והדר אותה מתנה עצמה כתבה לאחר בטמירתה אינה מתנה לא זו ולא זו דשניה הוה מודעא לחברתה דשניה הוה מדעא לחברתה ראשונה דהא לא ניחא ליה דראשון קונה הואיל וכתב לשני ושניה טמונה היא כגון האי מעשה: -טרר ימיוא. ראוחו מקוח: בעבו ימינא. באוזו מקום: דמחמת אונס הוא דכתב לה. דלא מיקדשה ליה אי לא כתב לה כל נכסיה: אבל הכא. דהיכא דכתב לראשון מתנה גלויה ולבתר הכי מתנה גלויה ולבתר הכי כתב ליה לאידך בטמירתא להאי אמרינן דניחא ליה דליקני [ולא] הוי מודעא